

A társas vállalkozások és a társas vállalkozók helye a tb rendszerében¹

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL	2
A TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A TÁRSAS VÁLLALKOZÓK HELYE A TB RENDSZERÉBEN	9
I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében.....	9
II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái.....	11
II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben.....	12
II./2. A társas vállalkozó személye.....	13

¹ Utolsó frissítés: 2020.08.31. napján hatályos jogszabályok és 2020.09.21. napján hatályos járványügyi szabályok szerint

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL²

2020. szeptember 21-étől mindenki köteles – a hatodik életévét be nem töltött kiskorú kivételével – orvosi maszkot, munkavédelmi maszkot, illetve textil vagy más anyagból készült maszkot (a továbbiakban együtt: maszk) **olyan módon viselni, hogy az az orrot és a száját folyamatosan elfedje, valóban maszkot kell viselni, nem elég például sállal vagy kendővel eltakarni a száját** a tömegközlekedési eszközökön, illetve a várakozás során, az üzletekben (vendéglátó üzlet vendégeit kivéve), kulturális rendezvényeken (fellépők kivételével), moziban, múzeumokban, könyvtárakban, színházakban, közösségi színtereken, levéltárakban, ügyfélfogadó helyiségekben (közigazgatási szerv, posta esetében, illetve egyéb olyan ügyintézési helyiségben, ahol rendszeresen 5 főnél többen várakoznak).

Az egészségügyi intézményekben ugyancsak kötelezővé tették a maszkviselést (kivétel: betegek kórteremben), a szociális intézményekben pedig a dolgozóknak akkor kell maszkot hordaniuk, ha az ellátottakkal érintkeznek (közvetlenül, vagy tartósan 1,5 méteren belüli távolságban). Az intézményi ellátottaknak a közösségi programok során lehetőség szerint ugyancsak maszkot kell viselniük.

A felelősség az üzemeltetőké, az ő kötelezettségük a fentiek betartatása (szankciók előírásával, tömegközlekedésből,

² 431/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a járványügyi készüeltségi időszak védelmi intézkedéseiről

látogatásból kizárással), amelyet a kormányhivatalok és a kereskedelmi hatóság köteles ellenőriznek.

A kereskedelmi hatóság számos szankciót alkalmazhat:

1. a kötelezettség első alkalommal történő megszegése esetén **figyelmeztetést** alkalmaz,
2. a kötelezettség második alkalommal történő megszegése esetén **100.000 forinttól 1.000.000 forintig** terjedő bírságot szab ki,
3. a kötelezettség harmadik alkalommal történő megszegése esetén az üzletet, illetve a helyiséget legalább **3 napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja**,
4. a kötelezettség negyedik alkalommal történő megszegésétől kezdve az üzletet, illetve a helyiséget legalább a **kötelezettségszegések alkalmainak számával megegyező számú napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja**.

A szankciók azonos napon több egymást követő ellenőrzés alkalmával is kiszabható.

A szankció nem alkalmazható, ha az üzemeltető a szükséges intézkedéseket megtette a jogellenes helyzet felszámolása érdekében, így különösen ha

1. a jogsértő személyt felszólította távozásra,
2. a jogsértő személy kiszolgálását megtagadta, és
3. azt követően, hogy a jogsértő személy a távozásra történő felszólításnak nem tett eleget, a rendőrséget értesítette.

Speciális szabályok alkalmazandóak az oktatási intézményekben (belépés korlátozása, testhőmérséklet mérés), valamint a zenés, táncos rendezvények esetében, illetőleg a vendéglátó üzletek nyitva tartására.

2020. szeptember 21-étől a zárt helyen vagy a nem zárt helyen tartott, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet szerinti zenés, táncos rendezvény (a továbbiakban: rendezvény) – függetlenül annak nyilvános vagy nem nyilvános, valamint alkalmi vagy rendszeres jellegétől – abban az esetben tartható meg, ha a rendezvény helyszínén a jelenlévők létszáma – beleértve az ott foglalkoztatott személyeket – egy időben nem haladja meg **az 500 főt.**

A rendezvény helyszínén – az ott foglalkoztatottak kivételével – 23.00 óra után 06.00 óráig tilos tartózkodni.

Szintén szeptember 21-étől a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az ott foglalkoztatottak kivételével tilos tartózkodni, kivétel: a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az élelmiszer elvitelre történő megrendelése és átvétele, valamint a vételár megfizetése céljából és időtartamára megengedett a tartózkodás.

Szeptember 19-ével hatályát veszítette ugyanakkor a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseiről szóló 285/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet.

Utazási korlátozások³

A járványügyi készültségi időszak **utazási korlátozásairól** szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet 3. § a)–c) pontjában, valamint 7. § (3) bekezdés b) pontjában a „14” szövegrész helyébe a „10” szöveg lép, azaz a magyar állampolgárok Magyarországra történő belépésének

³ 432/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseivel kapcsolatos módosításáról

szabályai keretében, ha a magyar állampolgár esetében az egészségügyi vizsgálat fertőzés gyanúját nem állapítja meg, és

- a magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 10 napra hatósági házi karanténban,
- a nem külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban,
- a külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban

kerül elhelyezésre.

Az engedélyes a Magyarországra való belépés során egészségügyi vizsgálaton eshet át, amelynek tőrésére köteles,

- akinél az egészségügyi vizsgálat során a fertőzés gyanúja nem merül fel, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban kerül elhelyezésre.

A térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról⁴

Az influenza megbetegedés elleni védőoltáshoz oltóanyag a 2020. és 2021. évben térítésmentesen igényelhető. (2020. október 1-jén lép hatályba).

⁴ 433/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

Az a személy, aki a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot térítés ellenében veheti igénybe, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában legfeljebb az alább meghatározott díj fizetésére kötelezhető:

17. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR módszerrel történő kimutatására vonatkozó vizsgálat díja	17 000 Ft
18. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavétel díja	2 500 Ft

Ez nem alkalmazható abban az esetben, amikor az Ebtv. szerinti biztosított a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot az Egészségbiztosítási Alap terhére veszi igénybe. (2020. szeptember 21-étől hatályos)

Amennyiben a tesztelést házi orvos, kórház vagy hatóság rendeli el protokoll alapján, akkor továbbra sem kell majd fizetni. A hatósági ár azokra vonatkozik, akik önszántukból kérnek PCR-tesztet.

Eljárásrend az új koronavírusral kapcsolatban⁵

A Nemzeti Népegészségügyi Központ új eljárásrendet adott ki arról, hogyan kell kezelni a koronavírusos betegeket, a gyanús eseteket és a kontaktokat. 2020. szeptember 21-től a házi orvos PCR-teszt nélkül is koronavírus-fertőzöttnek

⁵ Nemzeti Népegészségügyi Központ Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírusral kapcsolatban (követendő járványügyi és infektókontroll szabályok) 2020. szeptember 21.

minősítheti azt, aki a fertőzés tüneteit mutatja: tehát köhög, láza, vagy nehézlégzése van, esetleg az ízérzés hiánya vagy zavara jelentkezik.

PCR-tesztet csak akkor kötelező kérni, ha a páciensnek koronavírusra utaló tünetei vannak, és emellett

- az előző 14 napban koronavírus-fertőzött területen járt,
- vagy az előző 14 napban szoros kapcsolatban volt megerősített vagy valószínűsített fertőzöttel,
- vagy járó- illetve fekvőbeteg-ellátásra szorult,
- vagy közvetlen betegellátásban részt vevő egészségügyi dolgozó,
- vagy az előző 14 napban olyan bentlakásos intézmény lakója vagy dolgozója volt, ahol a kockázati csoportba tartozó személyeket gondoznak.

Akit a háziorvosa csak a tünetei alapján minősít fertőzöttnek, de nem tesztelnek, azt csak az orvos utasíthatja otthoni elkülönítésre, de nem kerül hatósági házi karanténba.

A pácienseket három csoportba sorolják:

- gyanús eset az, aki köhög, láza van, nehéz a légzése vagy hirtelen elvesztette a szaglását, ízlelését, vagy az orvosa úgy ítéli meg, hogy fertőzésgyanús,
- valószínűsített eset az, aki a fenti kritériumokon kívül az előző két hétben szoros kapcsolatban volt fertőzöttel, vagy olyan bentlakásos intézmény lakója, dolgozója, ahol járvány zajlik, illetve az, akinél a fertőzésre jellemző radiológiai eltérés kimutatható,
- megerősített eset pedig az, akinél klinikai mintában kimutatták a SARS-CoV-2-t.

Új szabály, hogy a kontaktkutatás során a fertőzőttel szoros kontaktusba került személyeknél csak akkor kötelező a PCR-teszt, ha az egészségügyi ellátórendszerben vagy a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátottak vagy dolgoznak.

A kontaktok esetében a járványügyi megfigyelés új időtartama 10 nap, és nem helyettesíthető két negatív PCR-teszttel.

Hitelfizetési moratórium

Január elsejétől további 6 hónappal meghosszabbítják a hitelmoratóriumot:

- gyermeket nevelő családok esetében a gyermekek számától függetlenül,
- a nyugdíjasok,
- munkanélküliek,
- közfoglalkoztatottak számára,
 - ezekben az esetekben nem kell kérni a moratóriumot, hanem automatikus, akkor kell jelezni, ha nem akarnak élni vele, ha a moratórium lehetősége ellenére fizetni szeretnének,
- vállalkozások számára akkor, ha bevételük több, mint 25%-kal csökkent és kérik,
 - ebben az esetben kérni kell a moratóriumot, nem automatikus, jelezni kell, ha élni kívánnak vele.

A TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A TÁRSAS VÁLLALKOZÓK HELYE A TB RENDSZERÉBEN

A társadalombiztosítási rendszerben a bevételeket alapvetően a vállalkozások (foglalkoztatók) és másik oldalról a vállalkozók által befizetett társadalombiztosítási (röviden és a továbbiakban: tb) járulékok, valamint a dolgozók, alkalmazottak bruttó keresetéből levont egyéni társadalombiztosítási járulékok képezik. A kiadványban elsősorban a társas vállalkozásokat és a társas vállalkozókat érintő társadalombiztosítási kötelezettségek kerülnek bemutatásra, de néhány esetben szó esik a munkavállalókat érintő kérdésekről is.

I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében

A kisvállalkozásokat alapvetően a foglalkoztatottak létszáma, az éves nettó árbevétel és a mérlegfőösszeg alapján lehet kategóriákba sorolni. Tb szempontjából egyéni és társas vállalkozást, illetve vállalkozót különböztetünk meg.

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (új Tbj.) 2020. július 1-én történő hatályba lépésével módosult néhány fontos szabály, ezek közül kiemelendő:

2020. július 01-től minden dolgozó nyugdíjast megillet majd a járulékmentesség, ami átlagosan 14%-os jövedelememelkedést jelent a nyugdíjasok számára, ami

eddig csak a munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjasoknak volt biztosított.

Az új társadalombiztosítási törvény (2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről) alapján 2020. július 1-jétől a nyugdíjjárulék, a természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék, valamint a munkaerőpiaci járulék összeolvadásával új, **egykulcsos társadalombiztosítási járulékot** kell fizetni. A biztosítottat terhelő társadalombiztosítási járulék mértéke 18,5%, vagyis megegyezik a korábbi járulékmértékek összegével. Az új törvény a nyugdíjjárulékot továbbra is külön nevesíti, mert egyes ellátások (például gyermekgondozási díj, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, ápolási díj, álláskeresői támogatás stb.) után a jövőben is csak nyugdíjjárulék fizetendő. A járulékok összevonásával a megbízási jogviszonyban dolgozók, a nem főfoglalkozású társas és egyéni vállalkozók, valamint a biztosított mezőgazdasági őstermelők társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettsége a beolvadó munkaerőpiaci járulék mértékével, 17%-ról 18,5%-ra nő. Ugyanakkor 2020. július 1-je után ezen személyek álláskeresői ellátásokra is jogosultságot szereznek.

A járulékfizetés alsó határa az egyéni vállalkozók, és a társas vállalkozók után csökken, a munkaviszonyban foglalkoztatottak esetén pedig bevezetésre kerül.

A társadalombiztosítási járulék alapja

- egyéni vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a személyesen végzett főtevékenysége középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú

- szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege,
- társas vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege,
 - munkaviszonyban foglalkoztatott esetén a társadalombiztosítási járulék alapja havonta legalább a minimálbér 30%-a.

II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái

A társas vállalkozás kifejezést a társadalombiztosítási jogszabály⁶ (a továbbiakban: Új Tbj. tv.) gyűjtőfogalomként használja.

A társas vállalkozások fogalma alá alapvetően a társasági adóról⁷ szóló törvény (a továbbiakban: Tao tv.), valamint a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló⁸ (a továbbiakban: Katv.) törvény hatálya alá tartozó adózók tartoznak.

2014-től a Ptk.⁹ rendelkezik a gazdasági társaságokról, amelyek mind társas vállalkozások, ugyanakkor az egyéni cég is társas vállalkozásnak tekinthető, amelyről az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV.

⁶ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXXII. törvény (új Tbj.)

⁷ 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

⁸ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról (kata) és a kisvállalati adóról (kiva) szóló törvény (Katv.)

⁹ 2013. évi V. törvény a polgári törvénykönyvről

törvény rendelkezik.¹⁰ Ebből látszik, hogy bár alapvetően a több személy által végzett közös és meghatározott formában végzett vállalkozói tevékenység számít társas vállalkozásnak, a fogalmat azonban tb szempontból kell megvizsgálni. A társas vállalkozás foglalkoztatónak minősül a társas vállalkozó viszonylatában, azaz a tagi jogviszony okán, de lehet még foglalkoztató más jogviszony, pl. munkaviszony vagy megbízási jogviszony alapján.

Az Új Tbj. 4. § 20. pont határozza meg a társas vállalkozási formákat, amelyek az alábbiak.

II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben

- a közkereseti társaság (kkt.),
- a betéti társaság (bt.),
- a korlátolt felelősségű társaság (kft.),
- a közös vállalat (kv.)
- az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,
(a fenti társas vállalkozások az előtársaságként történő működés időszakában is ide tartoznak),
- a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda,
- a gépjárművezető-képző munkaközösség,
- az oktatói munkaközösség,
- az ügyvédi iroda,
- a közjegyzői iroda,

¹⁰ Ptk. 3:88. § (1) A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

- a végrehajtói iroda,
- az egyéni cég (ec.).

II./2. A társas vállalkozó személye

Az, hogy az egyes társasági formában kit kell társas vállalkozónak tekinteni, az az egyes társasági formáknál eltérő lehet, ezért célszerű áttekinteni, hogy az Új Tbj. 4. § 21. pontja szerint ki minősül társas vállalkozónak.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás tagja, így ide kell sorolni:

- a betéti társaság bel- és kültagját, a közkereseti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés tagját, ha a társaság tevékenységében ténylegesen és **személyesen közreműködik**, és ez nem munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében történik (tagsági jogviszony). A szabadalmi ügyvivői társaság tagja, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja, ha a társaság tevékenységében személyesen közreműködik.
- Az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a végrehajtó iroda, a gépjárművezető-képző munkaközösség, az oktatói munkaközösség, az egyéni cég tagja.

A tagsági jogviszony esetében ugyanaz a személy tulajdonosa, tagja az adott cégnek, ez esetben, ha nincs más jogviszonya a társas vállalkozással pl. munkaviszony vagy megbízási, akkor pusztán a tagsági jogviszony alapján már tb-kötelezettségek terhelik a társas vállalkozót és utána a társas vállalkozást.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás ügyvezetője is.

- A betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság olyan természetes személy tagja, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látja el.

Pl. egy kft.-ben egyszerre tulajdonos és ügyvezető is a tag. Ilyen esetben, amennyiben a munkavégzés munkaviszonyban történik, akkor a Munka törvénykönyve szerint kell eljárni tb szempontból is, nem a társas vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint.

A járulékfizetés alsó határa 2020. július 1-jétől a társas vállalkozók után csökken.

A társadalombiztosítási járulék alapja:

- társas vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege (a korábbi 150% helyett).
- A társas vállalkozókon belül külön kategóriát képez **a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó, akire több szempontból eltérő szabályok vonatkoznak**: az a társas vállalkozó, aki a vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként végzi, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Összegezve elmondható, hogy foglalkoztató a társas vállalkozás nemcsak alkalmazottai után, hanem tagjai után is lehet. Ha a tagok személyes bérszámfejtett megbízási jogviszony vagy munkaviszony alapján működnek közre a

vállalkozásban, akkor tb szempontból ezen jogviszonyok alapján kell őket megítélni. Munkaviszony vagy megbízási jogviszony hiányában: a tagsági jogviszony alapján alakulnak a tb-kötelezettségek és a tagjai után a társas vállalkozás foglalkoztatónak számít.

A társas vállalkozói jogviszonyt így el kell különíteni az alábbi, gyakran előforduló jogviszonyoktól:

- megbízási jogviszony, munkaviszony, ahol a megbízott vagy a munkavállaló foglalkoztatott. Foglalkoztatott az, aki nem minősül egyéni vagy társas vállalkozónak és foglalkoztatója biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztatja.